

A nagy orosz-zsidó író nyilatkozik a „Népünk”-nek

Beszélgetés Ilya Ehrenburggal, a világhírű zsidó íróval

A „legrövidebb út” Prágából—Párisba, Oradean át vezet?

Egyik újságíró barátom lelkendezve keres fel. Azzal ront be hozzám, hogy ha beszélni akarok Ilya Ehrenburggal, azonnal menjek a szállodába, ahova az éjjel érkezett és délben utazik is tovább.

Hirtelenkedve indulok el, mert alig bírom elképzelni, hogy Ehrenburg, a modern irodalom eme világhírű nagysága pont Oradean legyen és megintérjüvölható is lapunk számára.

De semmi kétség. A portánál látható szorjvet ullevele. A címlapon a földgömb és rajta a sarló és kalapács. Születési helye Kiev, éve 1891. Feleségével utazik. Fent van szállodal szobájában és várjuk mig lejön. Körülöttünk bőrdíj, az oldalak teli nemzetközi szállodák szines vignettáival.

Várunk. Egyszere csak lassan jön a lépcsőn. Középkorú ember, kissé fáradt vonásokkal. Mellette egy csinos nő: a felesége. Bemutatkozás. Egy zsidó lap, a „Népünk” szerkesztője vagyok. Siet. Autótaxi várja, mert már utazik tovább. Csak az állomásom tudok vele beszélni.

Csodálkozok, hogy meglátnak illését. Nem nagyon örül neki, mert nem nyilatkozhat, politikailag semmi, erre becsületességét adta, amikor az átutazási vizumot a prágai követ-ségen megkapta.

— Miért éppen ezen az útvonalon utazik?

— Mert három ország megtagadja az átutazást. Már a magyar vízum megvolt, amikor megköltötték az orosz-magyar egyezményt — és erre visszavonták. Nem túrsza? Ezért kell Halma Oradean-Timisóara Jimbolia át Triest-Svájc útvonalon Párisba jutnom.

Előttem áll a „Moszkvai sikátor” az „Idő vizuma” „Jeanne szerelme” és „Lasik Roitschwanz” világhírű írása.

Irodalomról van szó. A német irodalomról beszél, amely a berlini Operaléren felgyújtott könyv autó de fé-nél korszakot zárt le. A nagy írók egyszerű korszakát. Most Hans Heinz Evers az ur és a többi ponyvafő, akik még ebben a műfajban is feltehetőleg. Minden értéket elégettek és az szinbolom ráítotté bélyegét a német irodalom jövőjére.

— Az emigrációban él Josef Roth és Ernst Toller. Heinrich Mann is. Mind dolgozik ír, könyveik egymásután jelennek meg. Nekem is megjelent most egy könyvem — mondja Ehrenburg — Der Zweite Tag a címe. A Malik Verlag adta ki, orosz lángyú. A mai orosz idők-ről szól...

— Olvastam könyveit. A moszkvai sikátor nagy hatással volt réám. Micsoda szomorú perspektívája a mai orosz életnek. De amint valahol olvastam Stalin is, úgy nyilatkozott a Mesterről, hogy az ilyen kritikákat becsülni tudják, mert tudják, hogy ez csak javító intencióval írodik. Van a szatirának egy olyan változata, ami fáj, de azért gyógyítja a sebeket. Ilyen gyógyító halása van Ön szorjvetbeli zsánerképeinek.

Mosolyog Ily Ehrenburg és láthatóan jólesik neki, hogy itt, ahol néhány órát tölt kutyafutóban, itt is ismerik értéklik és tudják kicsoda. — Lasik Roitschwanz-ról sokat gondolkoztam és valóban a zsidó sorsok tragikumait írja ki belőle. A csehből boifó zsidó Chaplin figurája, akinek még meghalni is nehezen lehet, ott Palesztinában, az ígért földjén.

— Látja — ilyen a zsidó sors — ilyen Roitschwanz módra élünk csaknem valamennyien. Ez a kor nem heroizmusra, hanem kalandorságra kényszerít és még most is a dolgok közepén vagyunk, nem tudunk beletörődni.

Mára és nekünk zsidóknak kellőzötten tragikus a mai élet. Ez a plusz, amit mi magunkkal hordunk, amiért a sok millió Roitschwanz, akik között élünk, s akikből bennünk is van több-kevesebb: nem bír megnyugodni a szorjvetben és jobbat, amelyet a Korunk. Így f...

szágról-oroszra, ez a mi generációnk a pusztában vándorlók generációja, de már feltörekszik az új, mely befejezi a t, amit mi a világháborúval elkezdünk.

— Itt ismerik és szeretik a Mester műveit és értéklik művészetét, amely a zsidó lélekből fakad.

— Irásaim az egész világnak szólnak, természetesen, a kivi gellő rányomja bélyegét minden sorra, amit leírok. Akármilyen magasra is emelkedik a „szellem” a gyermekkor adottságok determinálják...

Orájára réz, látja, hogy néhány perc múlva, 12 órakor megy a vonatja, amely őt és feleségét elrepíti messzi nyugatra, hogy folytassa azt a feléle ivelő mese-életet, amely a halhatatlanságba torkollik.

Közögös. Ez eszméletet rá, hogy nem álom vol, hanem valóság. Ilya Ehrenburg, a világhírű orosz-zsidó író itt járt és ezt nem felejttem el soha...

...amint a vonalban az ablaknál áll és bucsút int, mintha tragikus sorsu zsidóságunk egyik markás és *kegyensúlyozott* lasikroitschwanz ment volna el és mi ott állunk a peronon árván, a *fél életek* megtörtésével és vágyódásával a *tökéletes* felé...

Leitner Zoltán

Rémhírek

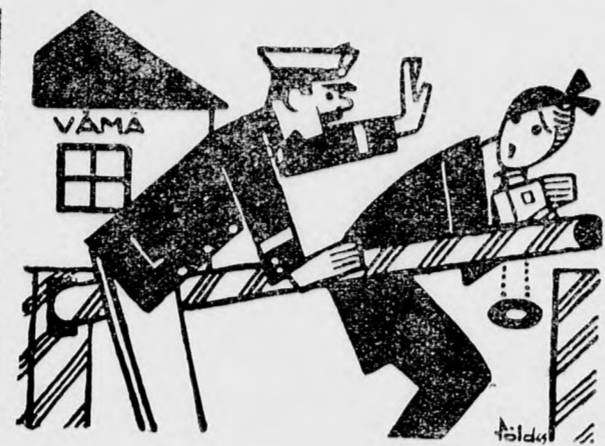
A német politikusok minduntalan azt veszik a zsidók szemére, hogy a németországi eseményekről rémhíreket terjesztenek. Ha egy zsidócskát megcsipnek, akkor már azzal körülölik tele a külföldi sajtót, hogy halálra kínozták az internálótáborban. Nos, úgy látszik, a német politikusoknak igazuk van. Svájci jelentések szerint ott valóban „rémhíreket” terjesztenek. Igen ám, de nem menekül, apró zsidócskák, hanem német nagvállalatok, német biztosító társaságok, amelyek igazgatóságai székében szintizta írja „vezérek” ülnek és talán maguk is tagjai a nemzetiszocialista pártnak. Persze üzlet, az üzlet... no de menjünk szőben sorjában.

Még ez év februárjának végén történt, hogy Arnsvalde-ban a horogéreszes terrorlegények világságos pogromot rendeztek a helység zsidó lakossága körött. Lakásokat, üzleteket teljesen szétrombolták és kifosztották őket magánvagyonukból. A lakások és üzletek jelenlény része azonban biztosítva volt német intézeteknél. A biztosítók között szintén fennállnak viszonybiztosítások és így került az úgy a svájci biztosító intézetek büroijába.

A német társaság ugyanis, hogy a viszonybiztosításához hozzájusson részletes jelentést küldött a svájci intézethez, amelyben beszámol az arnswaldi eseményekről. Ime néhány idézet:

Február 24-én Arnsaldban rohamcsapatos SA. merénylők terméskövekkel zúzták össze a helység összes zsidó lakosait, üzleteit, a zsinagogát és a hitközség intézményeit. Több zsidó lakásba revolverrel löttek be az éjjelken és ablakokon keresztül. A zsinagoga teljes berendezését széjjeirombolták, kifoltták az örök-méceszt, elszaggatták és meggyalázták a szent-könyveket. A zsidó lakosságot egész éjszaka például terror alatt tartották. Másnap reggel a helység zsidó lakossága elmenekült Arnsaldeből és otthagya minden ingó-ágitát.

Ez a jelentés, amelyet előkelő német biztosító intézet küldött el svájci intézetekhez, ékesen tanusodik arról, hogy a valóságban nincsenek rémhírek, csak rémtettek vannak, amelyet Hitler terrorlegényei követnek el és amelyet kénytelen kelletlen, maguk a náci vállalatok kürtölnék világgá, mert pénzről van szó, csengő svájci valutáról, amelynek még a horogéreszes is érdemes alárendelni...

Asszonyom ne csempésszen többé Molnár & Moser kölnvizet mert már itt is kapható!

Lapunk pészachi kettős száma 1934 március 30-án jelenik meg és előre felhívjuk annak szenzációs tartalmára előfizetőink és olvasóink figyelmét.

Csehszlovákiai előfizetőink figyelmébe! Közzük CSR i előfizetőinkkel és olvasóinkkal, hogy kiadóhivatali főosztályunk, Rubinstein Samu ur csehszlovákiai turnéja van, hogy lapunk számára akvizíciók és inkaszo munkát végezzen. Kérjük lapunk előfizetőit és olvasóit, hogy őt nehéz munkájában támogassák sziveskedjenek. „Népünk” kiadóhivatala.

Zsidó kulturszövetség Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi zsidó művészek egyesülete elhatározta, hogy akélot indít egy átfogó zsidó kulturszövetség alakítása érdekében. Érdekes, hogy a németországi példát veszik át a bécsi zsidók, mintha éreznék, hogy bármilyen is lesz a kormány politikája, a zsidók a maguk erejére és értékeire lesznek utalva és már most hozzá kell, hogy lásanak saját kulturális felépítéséhez. Az ausztriai zsidó kulturszövetségé magában foglalja az irodalom, művészet, zene és tudomány reprezentánsait és állandó centruma lenne a bécsi zsidó szellemi életnek.

Nyilatkozat. Hivatkozással a. b. lapunk Adár 29-i számában megjelent „A televízió purin véres epizódja” című cikkre, liszelettel kérjük a következőket közölni: A napokban iderkezett eredi héber lapok, valamint magán értesítések folytán meggyőződhetünk arról, hogy a cikkben említett véres összeállítás a purinot követő szombati este 9 óra tájban történt a Re-hov Allenby a revizionisták és egy hisz tudrubeli munkás csoport között. Ezek szerint tehát a Hanor-Hacioni munkásai nem vettek részt az említett zavargásokban. A hírt az ITA röplette világgá, amely nyilvánvalóan összekeverte a szerzőknek legaját a verkedésben résztvevő Hanor-Hacioni munkásai. Hanor-Hacioni, erdeji közpouja.

Arthur Landsberger, a 210-es cella halottja. Saarbrückenből jelentik: a berlini náci-sajtó még az elmúlt év októberében jelentette, hogy Arthur Landsberger a világhírű író a berlini állatkertben önkéntesül vett véget életének. Rövidesen azonban kiderült, hogy a hírneves író a cellájában lett öngyilkos, ahová rémhírtérjesztés miatt zárták be. Landsbergernek ezenkívül még az a bűne is volt, hogy könyvet írt, „Berlin zsidók nélkül” címen, amelyben a zsidómentes Berlin gazdasági össze-roppanását és elűlését írja le. Landsberger öngyilkosságát hosszú ideig teljes homály fedte és a hivatalos nyilatkozatok is ellenmondottak egymásnak. Most aztán végre fény derült erre a „rejtélyes” öngyilkosságra. Kiderült ugyanis, hogy a tragikus sorsu német író a fogház hivatalnokai tették el láb alól, majd, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék cellájában egy költőre akasztották. A külföldi sajtó Landsberger gyilkossága kapcsán megjegyzi, hogy a sorozatos járványügyi öngyilkosságoknak is nyilvánvalóan hátterük van, mint az Arthur Landsberger halálának.

NETI GLOSSZÁK

Erjed a magyar must...

Sokszor sokan és sokat írtak már a magyar zsidóságnak a cionizmushoz való viszonyáról. Az új Palesztina felépítésének egyik legnagyobb ellenfele: Sándor Pál, aki most is nagy cikkében polemizál a pesti zsidó sajtó hasábjain és mint „utolsó Mohitán” nem akarja tudomásul venni, hogy vége kell legyen annak a fellogásnak, amely annyira megülte, nyomta és elszürkítette a magyarországi zsidóság horizontját. Tudjuk, hogy nem a cionista agitáció művelt itt csodákat, hanem a palesztinai zsidó otthon legnagyobb agitátorai, Hitler, Göring és Goebbels léptek sorompóba azért, hogy a mi országunk melletti felépüljön. „Világosságot kérünk: Pro Palesztina, vagy cionizmus?” címen írja meg nagy cikkét Sándor Pál és Stern Samuhor, a nagy pesti hitközség elnökéhez intézi sorait. Fél a „sz. magyar”, hogy nagyobb bajok lesznek ebből, ha a hivatalos zsidóság képviselői is nyíltan, bátran sikraszállanak Palesztináért. Prof. Silberbusch előadásait irritálják ki ezt az érdekes polemikát és mi transilvántai zsidók megállapíthatjuk, hogy az eddig „népszach” magyar közéleti bor is kezd kiforrni magát. Sándor Pál sem úgy ír már és nem úgy ér, ahogy eddig tette a cionista mozgalommal szemben. Cikkében még felhozza ugyan azt a rettenetesen naïv kérdést, hogy ő mint magyar, miképen helyezkedhet el a társadalomban, ha felépül majd a zsidók országa? Ez a kérdés mindég visszatér retréknént az asszimiláns magyar zsidó közvéleményben és ezerszer válaszolt már rá a cionista közvélemény, komolyan, érveket, viccesen és néha bosszankodva, hogy meggyőződése szerint, emiatt nem aggodalmaskodhat sem Sándor Pál, sem azok, akik őt követik. Különben is, ma már oly bagatell probléma ez a világ zsidóságának *életkérdésénél* kapcsolataiban, amely a lenni, vagy nem lenni kérdésé lelt, hogy az ilyen apró, inkább személyi, mint elvi kérdések elvesznek a nagy kérdéskomplexum ten-gérében.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni azt is, hogy a magyar katolicizmus már többször elítélte a zsidó szellemet, amely felidézni szándékszik a régi sár-magyar antiszemizmust. Az igazi magyar reformátusság reprezentánsait éppen oroszajlak az elmagyarosodott svábok antiszemizmusa, mint a magyar katolikuság. Példa erre a Katolikus Szemle januári száma, amelyben azt írják többek között: „a gello rendezszenek, a szőgyenpadnak létesítésére jogszabályaink semmiféle lehetőséget nem nyújtanak. Ilyenfajta törekvés nemcsak jogi de erkölcsi alappal sem bír... Önézetes ember aki ad magára, aki kúsze emberi méltosá-

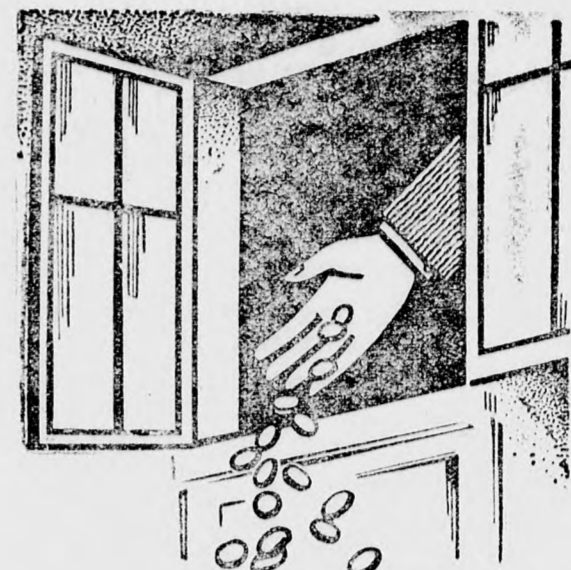
Turkeszfáni szédereste...

Ita: Haász Kálmán

Regényrészlet, egy rövidesen megjelenő nagy hadijogregényből, amelynek személyes élményei nyomán írt meg egy oradeai származásu satumareti kereskedő, Haász Kálmán. A könyv ma még kéziratban van, de stílusával, mesészőbőségével és érdekes mondani-alkalójával megjelenése után, a könyvtárak szenzációjává lesz. Lapunk elsőnek közli egy igen kedves részletét a megjelenő regénynek.

Március végén értesültünk Prsem szel-estéről, nemsokára jött ismét a hír, hogy a foglyok egy része odajön. Kálmánék kész ületi tervekkel várták az új foglyokat. Szertak öreg galiciai tisztet bízta meg a perancsok ságát. Jöttek a bucharai zsidók és nyújtották a kezüket. Amikor Andaházyhoz értek és fellették a kérdést, Andaházy is úgy járt, mint egy első elemista, elfelejtette a feladatot.

A magyar fordítást próbálta zsargonosítani. — Igly ben Jaksi... mondta vidáman. De a bucharai nem értette mit mond és egyre ismételte. — Ma se maj? Andaházy idegesen odaszólt Kálmának. — Gyere már testvér, ezek nem értenek engem... Kálmán odaköltölte.

KIDOBIA PÉNZÉT AZ UCCÁRA, AKI SÍLYNY LAMPÁT VÁSÁROL.

A világítási költségnek mindössze 6%-át teszi ki az izzólámpa ára, míg 94% a áramköltségre esk. A sílyny lámpa azonban jóval több áramot fogyaszt.

A sílyny lámpa tehát nagyon drága mulatság még akkor is, ha a lámpát ingyen osztogatnak és nem kerülne pénzbe.

Pénzért tehát olcsó fényt akkor kap, ha a kitűnő gazdaságos „TUNGSRAM” izzólámpát használja.

gára, mindég vissza fog riadni attól, hogy másban ezt az emberi méltóságot megalázza. Elsősorban ki lehetne seperi az egyetemről ezt az elemet, amelyek az egyetemen csak akkor tűnik fel, ha tüntetni kell, ha veredni lehet”...

... erjed tehát a magyar must. Kezdenek látni a zsidók és amint tágu horizonjuk, akkor természetesen ellátnak a felavít tengerpartig, átlélel szemük a nrancsokat és beszívja értelmük azt, hogy ma már idejüket naivitás „anticionistának” lenni. A magyar kereszténység pedig kezd kivonni magától azok befolyása alól, akik a Hamburgtól-Bagdadig című álom tudatos, vagy önudatlan propagálói...

... erjed a must... végül izes zamatos bor lesz belőle...

Legfeljebb a pesti orthodox zsidóság igyekszik *eccelesíteni*, ezt a folyamatot. Példa erre az Adár 7-iki Chetra vacsora, ahol hangok hallatszóttak, mely szerint *tal sok* a mizre-chista a Chevránán. Amikor a sítá tul hangos lett, Sussman és Steif rabbik ellávoztak. Úgy telet, amint példabeszédekben áll: Mielőtt a perlekedés kítör, távozz.

Bár ezzel nem lehet a dolgot agyonhallgatni. Befelognak ők is nyugodni abba, hogy változtak az idők... és mindenüvé elkerült... Erec Jisrael. Ők sem lesznek végül „eccelesítői” a nagy erjedésnek.

Jicchog ben Jankev! mire a buchara meg volt előgedve.

Istenfiszlet után a zsidók kijöttek a templomból és a foglyokat kidíre invitálták. Kálmánék egy gazdag családhoz jutottak, ahol a szokás szerint több család férfitagja volt hivatalos a reggeli kidíre. A foglyokat is a fő helyekre ültették, természetesen a szőnyegen összefonat lábbal ültek. Amikor már javában tartott az éneklés, az egyik bucharai Kálmánt is felkérte, hogy énekeljen egy szép európai zemíreszt, mert, mint mondta, már egyszer hallott egy ausrickit, akik nagyon szép zemíreszt tudnak. Náluk ugyanis ieleli melódiaival éneklük. Kálmán szerettel volna kibújni az éneklés elől és azzal mentegelőzőül, hogy neki nincs szép hangja, de a bucharai nem lágtított.

— Nem baj, fiam, úgy énekel, ahogy tud. Kálmán repedt fazékhangon énekel, azután Andaházyt kérték éneklésre. Andaházy hol elpirult, hol elsápadt zavarában. Szerettel volna a föld alá süllyedni. Na most mindjárt ki fog derülni a dísznóság, hogy ő nem zsidó és akkor ezek a jámbor bucharai úgy kirepítik a házból, hogy a lába se éri majd a földet. Kálmán alig tudta visszafojtani a nevelését. Incselkedő hangon biztatta:

— Na kántor barátom, most vágd ki a rezel, ne csak a homokbálványosi né...

templomban légy nagy fi...

Kereszt és horogkereszt

A főnémet nem lehet többé a józan logika mértékével mérni és különösen a politikában...

Ime például Németország és Ausztria. Hitler és Dollfuss. Nemzetiszocializmus és keresztényszocializmus.

Németországban halálcsapást mértek a zsidóságra az árjalörvény és a faj felsőbbrendűsége alapján.

A Hitler-sajtó nagyon örvend a fordulatnak. Mely örömet nem hallottunk semmit.

A Hitler-sajtó nagyon örvend a fordulatnak. Mely örömet nem hallottunk semmit. Megtérését. De hálas is kell legyen.

Nincs nekünk tehát többé választóvonalak. Az ellentétek egybefolytak és az azonos részek megtagadják egymást.

Mert nincs különbség. A halál egyformán keserű, ha azt a keresztény kultúra nevében osztják.

Andaházy dühösen felorjant: Megbolondultát? Mindjárt itt hagylak benneteket.

A bucharaiak már türelmetlenül várták, hogy Andaházy énekeljen, szüntelenül tapsoltak.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben. KATZ orl. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben. KATZ orl. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

(Folyt. köv.)

hirdelt, hogy: Ellenség vagyok! Dollfus azonban hipokrita.

Az ausztriai zsidóság azonban már tanult a német festőre sorsából és már most a veszély kezdetén egységbeokosodódik.

Lloyd George már szimpatizál...

Az egykori nagyhatalom angol miniszterelnöke régebbi nem hallottunk semmit.

A Hitler-sajtó nagyon örvend a fordulatnak. Mely örömet nem hallottunk semmit.

Nehéz szatírákat nem írni... A horogkeresztesek a zsidó tudósokat és professzorokat — közülük Nobel díjeseket is — könyörtelenül megfosztották a katedráktól.

Az ausztriai zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben. KATZ orl. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Az ausztriai zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben. KATZ orl. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Az ausztriai zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben. KATZ orl. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Megkezdődött a hajszja Ausztriában is a zsidó orvosok és ügyvédek ellen.

Bécs. — Lapunk elmúlt heti számában hírt adtunk arról, hogy az osztrák keresztény-szocialista-hivatalos sajtó milyen féktelen izgatást folytat a zsidó orvosok ellen.

Linzből jelentik, hogy a város élére kinevezett kormánybiztos, dr. Nusko azzal kezdte meg működését, hogy a kórház zsidó orvosait, valamint az egyetlen zsidó apólonót elbocsátotta a város szolgálatából.

Két évre ítélte a szovjet bíróság egy antiszemita mérnököt. Moszkva. Pierre Rogatsov mérnököt a szovjet bíróság két évre fogságra ítélte.

Zsidók a fasizta parlamentben. Róma. — A fasiszta legfelsőbb tanács a napokban állította össze az új olasz parlament képviselőinek névsorát.

Szovjet-kölcson a vallás ellenes propaganda szövegében. Moszkva. — A tudomány és technika kutatásokat támogató szövetség központi bizottsága elhatározta, hogy nyilvános kölcsont bocsájt ki az atheista propaganda támogatására.

Előírlik a héber szavakat a jidis nyelvből Oroszországban. Moszkva. Az „Arbeiterkorrespondent” zsidó munkásújság egyik legújabb számában követeli, hogy a jidis nyelvből hivatalosan töröljék a héber kifejezéseket.

HIREK

„Néptük” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Niszán 7, március 23. Szombat: Niszán 8, március 24. Hét zsidra: ז' Heli háftóra: ז' אב תשס"ד

Szombat kezdete: Éjlet bezárás 6.15 gyertyagyújtás 6.25 Isteni szolgálat kezdete 6.30 Szombat befejezése 7.28

— 2000 éves biblia? Konstantinápolyi jelentések szerint egy arab régiségkereskedő az állami múzeumnak egy bibliát ajánlott fel megvételre.

— A kisebbségi jogok is helyet kapnak az új lelt alkotmányban. Riga. Mint ismeretes, a lelt parlament már hosszabb idő óta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az alkotmányt kibővíti.

— Két évre ítélte a szovjet bíróság egy antiszemita mérnököt. Moszkva. Pierre Rogatsov mérnököt a szovjet bíróság két évre fogságra ítélte.

— Zsidók a fasizta parlamentben. Róma. — A fasiszta legfelsőbb tanács a napokban állította össze az új olasz parlament képviselőinek névsorát.

— Szovjet-kölcson a vallás ellenes propaganda szövegében. Moszkva. — A tudomány és technika kutatásokat támogató szövetség központi bizottsága elhatározta, hogy nyilvános kölcsont bocsájt ki az atheista propaganda támogatására.

— Előírlik a héber szavakat a jidis nyelvből Oroszországban. Moszkva. Az „Arbeiterkorrespondent” zsidó munkásújság egyik legújabb számában követeli, hogy a jidis nyelvből hivatalosan töröljék a héber kifejezéseket.

— Végrehajtották a halálos ítéletet Jakobi kolonista gyilkosán. Jeruzsálem-ből jelentik: Az accoi citadellán végrehajtották Mustafa El-Ati-n, Jakobi kolonista gyilkosán a törvényerőre emelkedett halálos ítéletet.

— Házasság. Jakobovits Ibi és Haas Béla, a NÉPUNK kiadóhivatali tisztviselője, folyó hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket.

— A lelt kormány támogatja a zsidó ifjuság mezőgazdasági kiképzését. Riga. A lelt mezőgazdasági miniszter, Gulbis, a sejm legutóbbi ülésén, amelyen Durbin zsidó képviselő a zsidó mezőgazdasági iskolák támogatását kérte.

— Egy tréffi hitközség. Valaki érdeklődött Pilsenben a rituális elhatásra vonatkozólag és akit orotani hitközségi képviselő az a felvilágosítást kapta, hogy náluk a rituális mészés el van tilva.

— Budapestten tartja konferenciáját a Makkabi Világszövetség. Most érkezett Budapestre a Londonban székelő Makkabi zsidó szövetség hivatalos átlraja.

— Két évre ítélte a szovjet bíróság egy antiszemita mérnököt. Moszkva. Pierre Rogatsov mérnököt a szovjet bíróság két évre fogságra ítélte.

— Zsidók a fasizta parlamentben. Róma. — A fasiszta legfelsőbb tanács a napokban állította össze az új olasz parlament képviselőinek névsorát.

— Szovjet-kölcson a vallás ellenes propaganda szövegében. Moszkva. — A tudomány és technika kutatásokat támogató szövetség központi bizottsága elhatározta, hogy nyilvános kölcsont bocsájt ki az atheista propaganda támogatására.

— Előírlik a héber szavakat a jidis nyelvből Oroszországban. Moszkva. Az „Arbeiterkorrespondent” zsidó munkásújság egyik legújabb számában követeli, hogy a jidis nyelvből hivatalosan töröljék a héber kifejezéseket.

— Végrehajtották a halálos ítéletet Jakobi kolonista gyilkosán. Jeruzsálem-ből jelentik: Az accoi citadellán végrehajtották Mustafa El-Ati-n, Jakobi kolonista gyilkosán a törvényerőre emelkedett halálos ítéletet.

עכש פראנק קאמפעעווארט כשר של פסח

עצייגט אונטער אברויפויט זיינער עהרונרדען דעם הערן אבערראבנינערס מאיר שפיטץ פאן ביטריעא אונד שטרענגער אפויכט פאן דעסטען פראמען פערטוינעמענערן ווירד בעסטענס עמפאהלען!

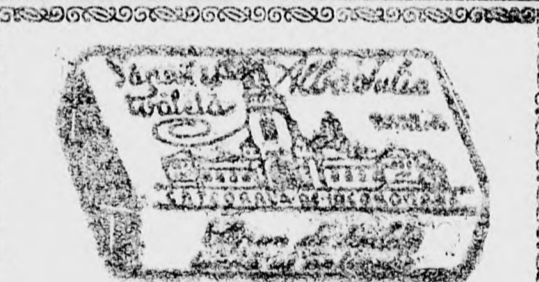
דיע קענעניצייכן זינד: העכערשליפע מיט זינעל אונד אונטערשליפע דעם הערן אבערראבנינערס, דיע קאמפעעמיעהלע אלס פאבריקארקע אונד דער נאמעסצונ דער פירמא

București—Braşov

ZION LLOYD

București I. Bnl. Elizabeta 15. Et. III. Tel. 3-30-03. Igazgató: M. Iampolsky. Ocsó kirándulókat tervező és fel-avivi Lewante Messere (1934 IV, 26—V. 26).

Kérjük mindenütt az „ALBA-IULIA” anliszepikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az ocsó és kiváló minőségű medve védjeggyű „URSUS” szappant. Gyártja: Breckner János r.-i. Alba-Iulia

Megbízható Sel-Peszach cukor

az idén az Orh. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „DANUBIANA” romani cukorgyárban lett előállítva Címe: „DANUBIANA” Fabrica de Zahăr, București I., Str. Caimatei No. 7.

Az orh. Rabbikollégium döntése szerint csakis olyan cukrot szabad a Peszach ünnepre forgalomba hozni, mely az orh. központi felügyelete alatt készül. Azon kereskedő tehát, ki más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintetben megbízhatóságát és tilos tőle bármely peszach-áru vásárolni. Az Orh. Központi Iroda

Fertőtlenítő szappan Szt. László fertőtlenítő szappan

Palesztinai hírek

Közlő: Alexander Vilmos (Jeruzsálem).

A palesztinai kormány legújabb rendelete értelmében mindazok, akik üzletnyitást, vagy iparrendelői iránti kérvényt nyújtanak be, kötelesek bemutatni Palesztinában nyírt farokzókát engedélyüket is. A rendelet nagy jelentőséggel bír, mert eddig az ipar és kereskedelmi foglalkozások engedélye teljesen független volt a tartózkodási engedélyétől. Jellemző azonban, hogy az új rendelet az arabokra ezáltal sem vonatkozik.

42 német gyermek érkezett a napokban Palesztinába. Amilyen nemes lett a menekült német gyermek elhelyezése és nevelése, a vallásos zsidóság szempontjából annál elszomorítóbb, hogy valamennyien teljesen vallástalan szellemben nőnek fel a Hiszdruth gyermekkolónián.

Több arab többségű városban forgeom hiánya miatt bezárták a postahivatalokat.

A Martha Washington nevű hajón 380 gyermek érkezett Palesztinába, kik közül 43-an német zsidó gyermekek. Ezeken kívül még 30 egyside gyermek is érkezett ugyanazon hajóval. Itt említhetjük meg, hogy a Martha Washington hajó nevét a Lloyd Trieslino társaság „Tel-Aviv”-ra változtatja át.

Pilsudszky marsall, ki Egyiptomban fogja ülteni szabadságát, egészségét helyreállítását, céljából, meg fogja látogatni Jeruzsálemet és Tel-Avivot is.

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben több dohánygyár létesült Palesztinában, terbe vettek, hogy betilják a dohány külföldről való importálását.

Oroszországból megérkezett az első 700 fajta ből álló szállítmány.

Oroszországba 600 fős küldetés áru szállították az utóbbi időben Palesztinába. Az exportált áruk értéke elenélhetően fűl hozak be az országba.

Az angol kormány meghívására nagy kísérel mellett ment Amir Abdullah Jordánia király Londonba. A meghívás célját teljes homály fedi, az illetékes körök tudni vélik, hogy Palesztina és Transjordánia egyesítésének kérdése kerül a tárgyalások során szónyegre.

Jaffában egy nagy tűz alkalmával egymillió éves narancsléda égett el. A lért meghaladja a 70000 font. Szakértők körök attól félnek, hogy a ládahiány folytán a narancsopra is károk fog szenvedni. A szezon kezdete óta február utolsó hélig 2,805.000 fős narancsot exportáltak az országból.

Comde Martel, sziria francia kormányzója párisi utja alkalmával kijelentette, hogy a palesztinai gazdasági és kereskedelmi fejlődése súlyosan érintik Szíriát. A francia kormány ennek ellensúlyozására most újabb 40 millió frankot investál a beirtul kiútó kikötésére, hogy az fel tudja venni a versenyt a hajai kikötővel. Ezenkívül a pusztán keresztül követségén autógépjármű létesítének Dumakus és Beqad között.

Az arabok április 6-án nyitják meg kiállításukat Palesztinában. A kiállítás a telaviv-i Levante Messe konkurenciájának személik. A komoly arab sajtó azonban megjegyzi, hogy már a múltban is kompromittáltak megukat bizonyos arab körök az ilyen kiállításokkal, amelyek nem lépek túl egy szokásos kelti bazár méreteit és semmiben sem hasonlítanak egy nemzetközi kiállításra.

A Jewish Agency palesztinai executívájának megbízásából Mose Szerlok és Elieser Kaplan tárgyalásokat folytatnak a kormány kincstárakával, Joseph Johnsonnal a palesztinai vámpolitikai kérdésben.

A jeruzsálemi „Bikur Cholim” ortodox körhöz munkácsi sztrájkba léptek. A sztrájk mögött természetesen a Hiszdruth áll, amely ilyen utakon akarja kezze ragadni a körház irányítását. A körház súlyos anyagi gondokkal küzd és emiatt tört ki a sztrájk is.

A Hiszdruth Haowdim elkövetőbizottságába a megírtott új jelölések során a következők vezetőiségét választották be: Josef Aronovitch, Mose Babilson, David Ben Guron, Elia Golomb, Doe Hos, Jakob Chagan, Meir Jaari, Jisrael Mereminski, Ada Fischmann, Elieser Kaplan, Salomon Rubinschow, David Reisz, Josef Sprinck, Berl Katsnel-ohn.

Damaszkusban egy arab csoport megfenyegette a zsidó munkások klub helyiségét, amelyet teljesen szétrombált.

Két új naplapp indult meg Palesztinában. Az egyik angol német nyelven, míg a másik héberül. Mindkét lapot a „Hassolei” kiadóvállalat kiadja.

Az arab nemzeti körök éles támadást intéztek Emir Abdulah ellen és többek között a londoni utazásán szemben is állásfoglalásnak. Tiltakoznak minden olyan terv ellen, amely Palesztina és Transjordánia egyesítését célozza, mert ez újabb terjeszkedési lehetőséget nyújtana a bevándorló zsidóságnak.

Az arab orvosok palesztinai szövetsége erősen tiltakozik a zsidó orvosok nagyarányú terjeszkedése ellen.

Cionista jublások

David Yellin — 70 éves

A jeruzsálemi héber egyetem David Yellint, az egyetem lektorát 70 éves születésnapján alkalmából tiszteletbeli professzorrá nevezték ki. Ussischkin M. előktele alatt a jublások tiszteletére 140 személyes bankettet rendeztek. David Yellin 1864-ben Jeruzsálemben született és 1882-ben lett az Alliance iskolájának tanára. Számos iskolát és tudományos könyvet jelentetett meg. A jeruzsálemi egyetemen a héber kiltészetet adja elő. 1920-ban a kormány Jeruzsálem alpolgármesterévé nevezte ki. 1920-tól 1928-ig elnöke volt a palesztinai Nemzeti Tanácsnak (Waad Leumi).

Johann Kremenetzky — 85 éves

A híres cionista társadalom a napokban ünnepelte Johann Kremenetzky méltóságú születésének 85 éves évfordulóját. A jublások Herzl Tivadar legszűkebb barátai köréhez tartozott. Több éven keresztül tagja volt az Actons Comiténak. Különböző előszereleket foglalkozott a Keren Kojemetel.

Arthur Hantke — 60 éves

A Keren Hajeszod igazgatója, Arthur Hantke március 5-én ünnepelte 60 éves jubileumát. Hantke 1874-ben született, már Herzl idejében aktív harcosa volt a cionista ideológiának. 1920-tól 1926-ig a közép-európai Keren Hajeszod igazgatója volt, majd 1926-tól a jeruzsálemi központi iroda ügyvezetője lett.

Mose Smilanski — 60 éves

Mose Smilanski, a palesztinai zsidó mezőgazdák szövetségének elnöke a napokban ültette be 60-ik életévét. Jubileumi ünnepségen részt vett Meir Dizengoff, Tel-Aviv polgármestere, Dr. Arthur Rupin, a palesztinai exekutív vezetője, M. Ussischkin a K. K. L. elnöke, Kay Meir Berlin, a Mizrahi szövetség elnöke stb.

A Revizionista Unió ultimátuma a Waad Leumihoz

Az ita jelentése szerint a Revizionista Unió táviratilag utasította palesztinai központját, hogy a Waad Leumihoz (Nemzeti Tanács) egy beadást nyújtson, amelyben nyomtatottan közölje fel, hogy nyilvánosan bélyegezzék meg a Hiszdruth munkások körökének általános erőszakos tiltakozását a revizionista munkásokkal szemben. Ugyanakkor nyilvánosan ismerje el a Hiszdruth, baloldali munkásszervezet és az Irgun, revizionista munkásszervezet teljes egyenlőségét. A palesztinai revizionista merak táviratilag értesítette az Uniót, hogy a Waad Leumi a memorandumot átvette. Amennyiben rövid időn belül nem teljesítenék a Revizionista Unió kérését, új további erőteljes tiltakozó lépésekre határozza el magát a központi bizottság.

A civilizációs harca a hitlerizmus ellen

New-York. Több mint 20.000 ember gyűlt össze az elmúlt héten az American Jewish Congress által rendezett gyűlésen, amelynek címe: „A civilizációs harca a hitlerizmus ellen” — volt. A gyűlésen nem kisebb személyiségek szóltak fel, mint Bainbridge Colby, tekintélyes közigazdasági szakember, La Guardia, New York polgármestere, Al Smith New-York állam volt kormányzója és közéletiségi elnöke, Dr. Stephen S. Wise főrabbi, a Jewish Congress elnöke és még számos más politikai előfőlétség. A szónokok beszédét Samuel Seabury, az amerikai alkotmány egyik reformálója beszegerte és megállapította, hogy a hitlerizmus egy pusztító járvány a civilizáció ellen és visszacsúszást jelent a barbarizmusba. Igen érdekes, hogy Dr. Hans Luther, a német nagykövetet is meghívták a naggyűlésre, hogy módjában legyen védeni kormányát álláspontját és biztosították, hogy zavartalanul engedik beszélni, de ennek dacára nem jelent meg. A tiltakozó gyűlés rezuluciójában, amely mindegyikét szentien lett megfogalmazva, kijelenti, hogy Hitler minden idők legnagyobb tyrannusa, ellensége az emberi haladásnak, békeének és szabadságnak és minden civilizált ember megvetését érdemli.

Hans Luther német követet a gyűlés határozata ellen, amely megsértette a német miniszterelnököt, tiltakozással jelentette be a kormánytól arra való hivalkozással, hogy azon részt vett New York polgármestere is. A kormány azonban kijelentette, hogy nincs módjában az ügyben semmit sem tenni. Hans Luther tiltakozását már akkor sem veték tekintetbe, amikor kérte a tiltakozó naggyűlés beállítását.

Előremagföntolt gyilkosság miatt emeltek vádat Rosenblatt és Stawsky ellen

Megírtuk, hogy a jaffai vizsgálóbíró, Boddily befejezte a vizsgálatot az Arlosoroff elleni merénnyellett vádolt Rosenblatt, Stawsky és Achi Meir ellen. A vádlottak ellen a 170 § értelmében, előremagföntolt gyilkosság miatt emeltek vádat, amely beigazolás esetén halálbüntetést von maga után. A vádlottak a palesztinai törvények értelmében esküd bíróság elé lesznek állítva, ami talán némelyek előnyös helyzetükre, mert így nincsenek pusztán a halott paragrafusoknak kiszolgáltatva. Az esküd-bírósági tárgyalást Jeruzsálemben tartják meg Corrie bíró vezetésével, aki a legfelsőbb palesztinai bíróság elnöke. A palesztinai sajtó megjegyzi, hogy ehhez hasonló méretű per még nem volt Palesztinában. A vádlottakat már átszállították a jeruzsálemi fogházba, ahol bevárják a rövidesen megtartandó tárgyalásukat. Az esküd-bírósági tárgyalás minden bizonnyal több héttig fog tartani.

Helyreigazítás. A „Nepünk” február 16-i számában az „Ijuszunk és az ab zioncia” című cikk elején megjelent a Hasomer Hecair szervezettel opozitáló megjegyzésel kapcsolatban, közli velünk a Hasomer Hecair erdélyi részleg vezetője, hogy a szóbanforgó megjegyzés, csakis a Hasomer Hecair ideológiája és nevével utalva ismeretnek hitványolható. A Hasomer Hecair tagjaitól kategorikus módon a házasságon kívüli teljes absztinenciát követel meg és ezen alapfőlélet teljes mértékben meg is valószínűsíti. A Hasomer Hecair erre vonatkozó álláspontja egy a romániai, mint a világszerte konferenciáinak egész során lett lejegyezve. — (Fenti nyilatkozat után nem mondhatunk egyebet, minthogy a közöli cikkünk tendenciáján nem változtal és azt, ha a Hasomer Hecair fenti nyilatkozatát le is adtuk. A szerk.)

Dr. Erdős Máttyást (Buteni) vezetőfőrabbihoz törvényszéki elnöki rangban a miniszterelnök Cárbu (Somogy) járásbíróságához vezetőfőrabbihoz helyezte át. Ezen alkalomtól február hó 24-én szombaton a templomban, az istentisztelet befejezése után megható szavakkal elbucsuolt hiteltelvértől, Emilferencinél, hogy Dr. Erdős Máttyás előktele alatt alakult meg a Buteni ortodox hitközség, melyben nagy része volt nekének is. Dr. Erdős Máttyás és családja borszával a Buteni társadalmat nagy veszteség érte. B. M.

Tárgyalások folynak Palesztinában egy országos főrabbióság alakításáról. Jeruzsálem. Palesztinai lapok jelentése szerint a Knesset Israel és az Aguda vezetői között előrehaladott tárgyalások folynak egy országos főrabbióság létrehozása érdekében. A tervek szerint a főrabbiósnak 9 rabbi tagja volna, amelyből 6 a Knesset és 3 az Aguda szisztem képviselőiben. Az országos rabbiósválat Kuk főrabbi, Jakob Meir és Duschinsky főrabbi vezetésével állna.

מדינת ישראל
cukor
az ortodox központi iroda hecsherével, továbbá mindenfelé
fűszerárak
angolban és detailban kapható:
LÉB FIVÉREK
CLUJ

E z a **Z** s **U** **menorák gyertyatartók, serlegék, évészközök, T tempiori kegyeszerék,**
bármily művészi kivitelben leg-
oicsőbb árban.
Gyártása és eladása:
„Tacumul”
ezüsttáru gyárban
CLUJ, Strada Gen. Neucicea No. 6.

Egyesületi hírek

Az Erdély-Bánáti Zsidó Hitközségek Szövetsége (Orsz. Ltr. Iroda) f. hó 13-án kedden, elnöki tanácsülést tartott Oradeán, amelyen megjelent Erdély-Bánáti hitközségek egyházi és világi vezetői. Az elnök dr. Adorján Armin megnyitó és üdvözlő szavai után Lex Saluator löntárk terjesztette elő a Szövetség utóbbi negyedik munkajáról szóló jelentését. A napirend további témán az egyes szakbizottságok elnökei lettek jelentéseket a bizottságok munkajáról. A tanügyi bizottság komoly tárgyalás alá vette a zsidó iskoláknak megfelelő tankönyvekkel való ellátásának ügyét, a zsidó tanítók képzésével kapcsolatát, az utánpótlás kérdését és beható viták és tanácskorások alapján hozta meg határozatát és tüzte ki további munkájának irányát és terzeit. Az évi országos kongresszus f. évi május hó 27 és 28 napjain Targu-Muresen lesz, melynek megfelelő előkészítésére az elnökség felhatalmazást nyert. Végül több hitközségi ügy és indítvány elintézése után az elnöki ülés a késő déli órákban ért véget és az oradeai hitközség a megjelent delegátusokt vendégül látta.

Dalután jölskerült kulturálódást rendezett a Szövetség az oradeai Zsidó Lyceum dísztermében. Dr. Vágóúgyi Lajos aradi főrabbi az ifjúság problémáiról „Tegnap és Ma” címen tartott lebilincselően érdekes és tanulságos előadást. Maid Dr. Nébel Lure salantai főrabbi olvasta fel igen érdekes és adatközpontú előadást „A zsidóság a kereskedelemben” címen.

Este a tanügyi és kulturális bizottság tartott ülést Dr. Kabos Béla bizottsági elnök vezetésével. A bizottság az erdélyi zsidó iskolák helyzetéről szociológiai kimutatás készítését határozta el és a közöli megkeresést fordult az országos erdélyi zsidó iskolákhoz a beküldendő kimutatások és leltárikereslet kiállítására végett.

A sobrani hitközség nagy többséggel Jona Mordechaj Feigenbaumot választotta meg főrabbi-jának.

A humenei Sasz-Chevre J. Grünwald zsidó szatmári főrabbi irányításán évfordulóján impozáns színielőműt rendezett. Az ünnepségen beszédet tartott Klein Jeremia elnök, Rab. Abr. Zwi Günzler, Friedrich Lein tölt. Friedrich Márk és Schwartz Pinkász (Ulky). A színi előművelkedés hangulata a késő esti órákban ért véget.

A kassai orth. hitközség vezetőisége közli, hogy az a hír, mintha a kassai zsidó közösség nem lehetett volna megalta, mert az 500 választásra jónak közül többnek mint 400-nak szavazatát érvénytelenítették, teljesen téves. Az összes szavazásra jogosult szavazatát érvényesítették a tisztuló közösség csapján azért nem lett megatva, mert a tisztóekre jelenték a választás előtt, visszatértek és az alapszabályok értelmében újabb jelölés már nem volt lehetséges. A választások április 2-ra vannak kitűzve és erre minden hitközségi tag, ki lepszabályszerűleg hitközségi adóhatalmát kiegyenlítette, a választási névjegyzékbe fel van véve.

A timisoarai Mizrahi által rendszeresített Oneg Szabét rendezvények a választás ifjúsági kultúreseményeire fejlődtek ki. A március 10-iki Oneg Szabaton Vermes Ernő az országos Zs. N. Sz. elnöke tartott előadást. Elieser Grünberger megnyitójában üdvözli a hitközség nagy ifjúságát. A világi előadás előtt Bergler N. a helyi szidrából adott elő. A március 17-iki Oneg Szabét keretében a bibliai előadást Weiss O. tartotta. Majd Our Arje (Cetala Alba), mint vendég J. L. Perezről beszélt héberül, utána Kaufheil Ernő tartotta meg a nagy érdeklődéssel várt Rambam és művei című előadást. — Itt említhetjük meg, hogy a március 14-iki Oneg Szabét keretében, a Dárcuán szociológiai tartott előadást a Mizrahi ideológusjáról, melyet a szépségű és előkelő közönség lelkes tapsokkal honorált. g. l.

A pozsonyi neológ hitközség vezetőiségét minszteri rendelettel feloszlatták. A hitközség kebleiben ugyanis Dr. Funk rabbi fellépése következtében komoly vallási nézeteltérések kerültek a sor. Kormánybiztossá a szlovák zsidók egyesületének aiehoékét, Dr. Taubert neveztek ki.

A suboticei Sasz-Chevre az elmúlt héten tartotta meg tisztuló közösségét, melyen megváltottak: Elnök: Wolf Klein, goadnokok: Deutsch Samuel és Ehrmann Samuel, választmány: Adler Mihály, Engländer Isák, Klein Mór és Pollák Márton, pótagokok: Groszberger Ignáz és Olaser Isák.

A clujai ortodox hitközség új képviselőtestülete szombat este a közösi tanácstermében „mólvae harmalka” vacsorára gyűlt össze, hogy a fehérvárosi alakítsa ki a jövőbeni munka új alapelveit. Glasner Akiba főrabbi társaságát utána Bíró Ador elnök irányításával fogadalmat tett, hogy minden arányú és ideáliszerűen a közösi javáért fog dolgozni. László Gyula a Chevre Kadisa üdvözlőtel tolmácsolta átérzett, mivel szavakkal. Harschikovits Imre alelnök új irányvonalat jelölt meg a hitközségi munka számára. Vágydortvis Iszós a kollektív munkát állította fel legfőbb kötelezettségül. Salomon Sámson a nagyletem fokozottabb islatásait kérte. Weiss Gyula elnök az ortodox szellemnek az intézményekből és a magánéletbe való behatolásáról beszélt. Landsmann Lajos a teljes pártközli harmóniát jelölte meg a fejlődés feltételül. Adler Samuel a fiatalok intenzív vallási nevelésének programját üdvözölte. A vacsora megrendezésében Gajdalmán Béla volt nagy rész. Rimóczi Jakab ötlelesen konferált.

A hónapok muiának, de a **PALMA** Tartóstalp még mindig változatlanul jó Ha új cipőt vásárol, vagy régit javíttat, követelje a PALMA tartóstalpat!!!
Ügyeljen a védjegyre!

Szlovenszkói utinapló

Nové Zámky (Ersékujvár) a legközelebbi stáció, amelyet utam folyamán érintek. Nem tudom, hogy mit csodáljak a város kitűnő lelképítésében, dr. Klein Ernőben: a tudóst, a rabbit, vagy az igazi zsidót? Mindháromban első az első köztölt. Amellett meg van benne nagy tanítómesteritűnknek, Mózesnek legfőbb erénye is: szerény, a végtelenségig. Ha még mindig igazság az, hogy minden ember annyiszor ember, ahány nyelvet beszél, akkor mi mondjuk öröla, aki egymaga tízenhárom nyelven ért és ugyanannyit alaposan ismer. Amikor az erdélyi főrabbi-széket elfoglalta, egyik ismerője a „Nepünk” hasábjain méltatta egyéniségét, tudását és ismertette azt a nagy filológiai művet, amelyet „Rasi” kommentárjában előforduló „blaz” idegen, főleg francia szavak kikutatása terén kifejtett. Most is, amikor a sorok írója felkereste, egy hasonló nagyszabású nyelvészeti munkán dolgozott, amely megjelenésekor méltán fog felléniest kelleni. De érdeklődésemre, minden magyarázat elől elzárkózik. Nem magyarázza nekem művét, azzal sem hivalkodik, hogy dacára annak, hogy alig néhány éve csak, hogy tanulta, mégis egyik legkiválóbb ismerője és művelője a szlovák nyelvnek; egyességeitől az ifjúság nevelése terén elért eredményeit említi. Arra büszke, hogy diákjait igaz zsidó szemlemben neveli. Ha látna, — mondja — hogy áhítatosan imádkozik az a gyerekek, aki eleddig csak a kirakathól ismerte a zsidort, Ezek az én neveltjeim és ha szabad bármire is büszke lenni, úgy egyedül ezekre lehetnek. Meg arra, hogy Párkány Nánán, amely helyiség szintén felügyeletem alá tartozik, sikerült több zsidó házba ismét uralkodóvá tenni a kösért.

hiszen ő váltig álltakozott az ellen, hogy bármily is „interja” formájában róla közöljék. De bün volna a zsidó érdekekkel szemben, ha egy ilyen ritka egyéniséget nem valódi értékekhez méltóan interpretálnánk a zsidó közvélemény előtt. Dr. Klein Ernő főrabbi még sok értékeset és maradandót fog alkotni a zsidóság javára...

Kosice. (Kassa) Kelet-szlovenszkói fővárosában különösen nagy előnall folyik az öntudatos zsidóság petíciós mozgalma, amely egyébként egész Szlovenszkóban rendkívül nagy méreteket ölt. Különösen a Mizrahi és a Revizionista Unió példás együttműködése tűnik azonnal szemben. Mindkét szervezet karöltve dolgozik, annak a történelmi szerepének és igazságtalanságnak előlörésén, amelyet a palesztinai bevándorlás korlátozása jelent.

Ottlétem alkalmával is petíciós ülést tartott a Mizrahi, amelyen Hochhauser Ferenc, a Mizrahi kiváló vezetője tartott lebilincselő előadást. A 2000 éves diaszporában, mondotta a szónok, eleget és némán állt már a zsidóság és ideje annak, hogy gerincét kiigyeen sílve, öntudatosan vegye kezébe sorsa irányítását. Hochhauser kitért még a németországi zsidóság tragikus sorsára és a bojkott fokozott kiterjesztésére hívta fel a hallgatóságot.

Kral Humec (Királyhelence). A zsidó nemzeti mozgalom itt már nagy és szép multra tekint vissza. Kezdetben csak kulturális vonatkozásban volt meg a zsidó társadalomban az együttműködés, amelyet később Feldmann Zoltán, ez a zsidó szellemi teljesen átitott férfi fejlesztett tovább nemzeti szemlemben és tart fenn ma is lelkesedéssel és erős akaratral. Méltó társa a nemes munkában dr. Hill Ödön, aki kora ifjúságában a jesivában szivta magába a vallásos zsidó szellemet, majd a modern zsidó élet küzdőterén fejtett ki áldásos tevékenységet.

Ezek csak kiragadott példák, kiragadott egyéniségek. De a szlovenszkói zsidóság felitve van a zsidóság magasabb ügyéért dolgozó lelkes, önfeláldozó harcosokkal... (R.)

olyan morális és anyagi szenvedéseken megy keresztül, amelyekhez századok óta nem fordult elő hasonló. A jövő egyetlen mentséget mutat ennek a népnek és pedig:

nyagarányu és szabad zsidó bevándorlás Palesztinába, a Jordán mindkét partján, hogy ezt az országot át lehessen alakítani zsidó állammá, amely azután az ott élő nemzsidó lakosság jogainak és érdekeinek teljes biztosítása mellett hozzáadva legyen népünk mindazon statonok, akiknek egzisztenciális lehetősége különböző okokból nem választható el egy zsidó állami organizmus sorsától.

Csak hogy figyelmen kívül hagyja a mandátum világos értelmét, amelyet Anglia a népszövetségtől átvett, a mandatárius hatalom kormányzati rendszere terszerül akadályokat gördít a palesztinai zsidó bevándorlás útjába. Ez a rendszer káros a mi kolonizációs munkánkra és arra léli Palesztina zsidó lakosságát, hogy a jövőben is lehetetlen kisebbség maradjon. Ez a kormányzat semmiféle garanciát nem nyújt ott élő testvéreinknek arra, hogy nem fognak megisméltódní azok a kritinális tömegerőszakosságok, mint amilyeneket Palesztina zsidó telepei eddig már három ízben átszenvedtek. Ez a rendszer 1933 utolsó hónapjában már razziák és tördözések formájá vélt fel, amelyek a zsidó nép nemzeti otthonából olyan országot csináltak, ahol a zsidó bevándorló egyéni méltósága naponta ki van téve a legelviselhetlenebb megolázásoknak.

Ez a helyzet nemcsak Palesztina zsidó-

ságát sújta, nemcsak azokat a zsidó százczereket sérti, akik a világ minden országában elszórvá érek óta várják, hogy Palesztinába költözhesse nek, hanem a világ egész zsidósága körében — a kívülről fenyegető veszélyeken kívül — a tömegek mély lelki depresszióját idézi elő.

Az, hogy a civilizált világ majd minden országának zsidósága ilyen helyzetbe jut, nem lehet közömbös a népek és kormányok lelkiismerete, sem nemzetközi és állami érdekeik szempontjából. Eppen ezért fordulunk Románia kormányához, amely tagja a Népszövetségnek és közel 800 000 zsidó népi eredetű polgára van, azzal a kéréssel, hogy a népek igazságának és szabadságának nevében sziveskedjék erőfeszésen intervenálni érdekelni védelmére.

Kívánságaink részletes kifejtése a csatolt memorandumban van és ezek a következőkben foglalhatók össze:

A világ minden népe közül a legrégibb és legsorsúldözöttebb, amely annyi szellemi értéket adott az emberiségnek, a maga részére is kéri a nemzet léni azon normális feltételeit, amelyek minden más népnek megvannak.

Ezt a memorandumot azon szilárd meggyőződéssel írjuk alá, hogy annak tartalma és célkitűzése teljes összhangban van a román királyság, a mandatárius hatalom és az egész emberiség érdekeivel és méltóságával és hogy a román kormány jóindulatú támogatására révén sok más illetékes lényező fog akadni, aki felelőli fog erre a hívásra és lehetővé fogja tenni egy igaz ügy diadalmhajását.

Az Ófelsége II. Károly királyhoz intézendő egyéni petíciók szövege Felsőség,

Alulírott, aki lakom községben (akcím) foglakozásu, zsidó népi eredetű román állampolgár, mely hódolatot kérem Felsőgedet, hogy kegyeskedjék közbenjárni Nagybritánia kormányánál, amelyre a Népszövetség rábízta a Palesztina felelőli mandátumot, engedje meg, hogy oda kivándorolhassak.

A nehéz megélhetési feltételek, és helyzelem javulásának minden kilátástalansága, amelyet első orban a zsidó nép szélszórátásának történelmi tragédiája eredményeként tekintek, — bizonyára nem ismeretlen Felsőged előtt — nem szörnyos kivétel az ország zsidó lakosságánál. Nem szükséges tehát ezen a ponton részletekbe bocsátkoznom. De éppen ezért az én rendkívül súlyos egyéni helyzetem nem hagyhatja közömbösen a román államot már csak az ország általános jólétének és saját érdekeinek szempontjából sem. Az egyedüli leltésőség, hogy a magam és hozzátartozóim egzisztenciáját egészséges és produktív alapokra újjíteremtem, az volna, hogy kivándoroljak Palesztinába.

Csak hogy a palesztinai zsidó bevándorlás

utjába gördített kemény és még hozzá gazdaságilag indokolatlan akadályok elrahólják főlem annak a lehetőségét, hogy bejussak ebbe az országba, amelyet a Népszövetség a zsidó nép nemzeti otthonaként ismert el.

Mély hódolatotl bátorodom Felsőged maggas figyelmét arra felhívni, hogy Romániának, mint a Népszövetség tagjának, elvitázhatalan joga van ahhoz, hogy barátságos uton intervenáljon a mandatárius hatalomnál azon polgáreinek érdekében, akiknek természetellenes egzisztenciáját és történelmi reményeit tartotta szem előtt a Népszövetség, amikor megállapította a palesztinai mandátum alapelveit.

Ugyanakkor biztosítom Felsőgedet arról, hogy habár azonosítom magam minden tekintetben a zsidó nép azon történelmi törekvésével, hogy Palesztinában politikailag megújodjék, mégis jelen kéréssem elsősorban az én egyéni, igazán súlyos helyzetemnek a megnyitakozása, amely helyzet számáma nincsen más megoldás, mint amit fentebb vázoltam.

Maradok Felsőgednek hódolatleljes és alázatos szolgálója.

(Alíráás).

Jabotinsky egyéni petíciója az angol királyhoz

Nagyjából a fentiekhez hasonló tartalma az angol királyhoz és a brit parlamenthez intézendő egyéni és kollektív petíció is.

Az egyéni petíciók várható nagy tömegét Jabotinsky Vladimir egyéni levele indította meg, amelyet az angol királyhoz intézett. A revizionista unió elnöke március 7 én küldte el ezt a levelet, amely személyes jellegű és ellér a zsidó nép főbb fiainak beadványaitól.

Jabotinsky azzal kezdi a petícióját, hogy ő volt az, aki a világháború idején a zsidó nép angol-barát orientációját proklamálta a zsidó lényű megteremtésével. Majd arra mutat rá Jabotinsky, hogy a levele csak az első

abból a nagytömegű petícióból, amellyel a világ minden részében élő zsidók fognak Anglis királyához fordulni. Végül az Anglia iránti barátság alapján, amelyet tetteikkel bizonyított be, Jabotinsky azon reményének ad kifejezést, hogy a zsidó nép jogos kívánságait teljesíteni fognak.

Ezeket a kívánságokat a kollektív petícióhoz mellékel memorandum foglalja magában, amely részletesen ismerteti a palesztinai helyzet alakulását a Balfour-deklaráció óta egészen az utolsó időkig. A memorandum végén pedig főnökr és világos pontokban vannak összefoglalva a zsidó nép követeléseit.

Mit kíván a zsidó nép az angol kormánytól?

1. Nemzeti otthon létesítése a zsidó nép számára, amit a Palesztina mandátum a mandatárius hatalom főfeladatává tesz, egy zsidó többség fokozatos teremésével jelenli Palesztinában, azzal a céllal, hogy megalkossa a zsidó államot.

2. Ezen cél elérésének eszköze a zsidó tömegek szabad bevándorlása a mandatárius kormányzat és acionista mozgalom vezető hatóságainak közös ellenőrzése alatt.

3. A maradtámnak minden rendelkezése, amely a zsidó nemzet otthonra vonatkozik és

mindazon intézkedések, amiket a zsidó bevándorlás és kolonizálás érdekében fogantatosítanak, Transjordániára is alkalmazandók.

4. A mandatárius kormányzat törvényalkotását, valamint a gyakorlati közigazgatást a kolonizációs rezsim elvének kell alárendelni, azaz elsősorban a zsidó bevándorlás és telepítés érdekeihez és feladataihoz kell igazodniok, különösen a következő téren:

a) Adó- és vámkedvezményeket ez utjonnan bevándorlóknak palesztinai tartózkodásuk első éveiben.

b) Kívteles kedvezményeket a magánhivatásvának.

c) Állami védelmet az országban létező ipar és az export számára.

d) A bevándorló zsidók állampolgárosítása.

5. Minden meg nem művelt, vagy eléggé meg nem művelt földterület, amely Palesztinában van, beleértve Transjordániát is, menjen át az állam tulajdonába és földtartalélul szolgáljon a zsidó bevándorlók letelepítésére, valamint minden palesztinai állampolgár letelepítésére, származatra való tekintet nélkül. A földből részesülőknak a következő feltételeknek kell megfelelniök:

a) A részesülőnek ne legyen saját földbirtoka.

b) Megfelelő anyagi eszközökkel kell rendelkeznie (saját, vagy pedig állami illetve társadalmi intézményekről kölcsönvevett tőkével), ugyszintén a szükséges felszereléssel, amely a kapott földbirtok intenzív művelését lehetővé teszi.

c) Köteleznie kell magát arra, hogy a kapott földet önmaga fogja művelni.

6. Az állami földek megjavítására speciális államkölcsön bocsátandó ki.

7. Az állami kiadások felosztása — a tisztén állami célokra történő kiadások kivételével — azon elv alapján történjék, hogy mennyi adót fizet a zsidó és a nemzsidó lakosság. Ez az elv főképpen a következőkre vonatkozik:

a) A közoktatás és közegészségügy szubvencionálása.

b) A városok szubvenciója.

c) Személyzet alkalmazása az állami és községi szolgálatban, valamint a kommunikában.

d) A koncesszióknál.

e) Utak és vasutak, pályaudvarok és kikötők építésénél.

8. A palesztinai állandó angol helyőrség keretében speciális zsidó csapatok létesítendő.

Külön zsidó osztagok létesítendő a palesztinai rendőrség keretében.

9. Az állami és városi szolgáltat minden terén, beleértve a katonaságot és rendőrséget is, be kell vezetni teljes mértékben a héber nyelv egyenrangúságát és a zsidók szombati munkaszünetét.

10. A palesztinai főkormányzó, valamint a fontos kormánylárcák vezetőinek kinevezése előtt a mandatárius hatalom kormányának meg kell egyeznie acionista mozgalomnak a mandátumban elismert törvényes képviselével.

11. A palesztinai törvényhozó testület megteremtése — tekintet nélkül illetékességének korlátaira — az ott lakó két nép, a zsidó és arab nép előzetes hozzájárulásától függően, amelyet mindkét rész törvényes képvisellete keli megadjon.

Fizessen elő a „NÉPÜNK“-re a magyarnyelvű zsidóság legelterjedtebb, bátor, öntudatos és lelkes zsidó orgánuma!

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDO HETILAP Főszerkesztő Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELOFIZETESI ÁRÁK: Belföldön: Egész évre hirtőzéseknek és vállalatoknak 800 Lei, magánosoknak 260 Lei. Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 150-100. P. 25-15. S. 30-20. Dinar 200-130.

Eljön a szabadulásunk...

A szabadság örök szimbóluma a mi pészach ünnepeink és a zsidó nép évezredek szabadság iránti szerelmét igazolja az a tény, hogy csaknem négyezer esztendője öröb-évre várja, ünnepl meleg bensőséggel a pészachot: a szabadság ünnept.

a németországi rabszolgasorban sínylődd testvéreink még napjainkban érezni és látni fogják megszabadulásuk örömet és ide fog hallatszani világraszóló ujjongásuk. Ok ugyan nagyjából nem a Tóra adás, hanem a Tóra elhagyás korszakát éltek és talán ezért is mérelett rájuk e súlyos, nagy és keserű mentő. De lássuk csak és figyeljük, hogy a mai Fárók, a mai Hitlerék birodalmának gazdasági helyzete milyen súlyos. A főnk szélén áll a németek egész gazdasági léte, ma már a teljes és bizonyos gazdasági és az ez követő politikai összeomlásról írnek a világ lapjai. A büszke nagyhangú Fárók, ott az ő Barna Házában, nem fog elmenni szépszerével, nem lesznek csodák, a víz sem fog vérré változni, bár militarizmusuk alapján azt kellene gondolnunk, hogy ez a céljuk. Oh nem ilyen csodák történeke majd, hanem a mai kornak megfelelő újmutatása és beteljesülése a

Sorsnak. Össze fog omlani a hazugságra épített, a csak erőszakra és csak a rombolásra hivatott új rabszolgatartók hada és tanúleszünk annak, hogy miképpen omlik össze, a Gondolésélés jövőtől, minden egyes kannibáit érzésekre felépített új Egyiptom.

Nincs okunk a csüggedésre. A mi örök szabadsággyúnyunk akkor fog ujjongani legjobban, amikor a mi országunk falai újból állnak fognak. A mi szépséges Palesztinánk. De hosszú az út odáig. Bir megtenünk, mert a sorsunk így ismétlődik. Csak átáronspódlódott a mai kornak megfelelően. Van Egyiptomunk, ahol szenvedünk — nem is egy de több is — van az Igéret földje is, amelyre vágyunk és hogy a Megváltás is el fog következni, mert el kell következnie, arra legjobb biztosítékunk az a halatlan szeretet, ragaszkodás és odaadás, ahogy a tizenhátmilliónyi zsidóság öröb-évre megünnepli a Pészachot, a tavaszi szabadságünnepe eme örök szimbólumát és ragyogó apothozását.

Eljön a szabadulásunk, mert hiszünk benne rendületlenül!...

Megkezdődött a bomlás folyamata a Harmadik Birodalomban

Berlin. Ma már nem lehet többé leplezni, hogy a Harmadik Birodalom ugy politikailag, mint gazdaságilag szűkűccéba került és teljes erővel rohan a bomlás felé. A csend, mely megült Németország közhangulatát, az elfojtott erők és a szuronokok, géptegyerel, koncentrációs láborokra épített csend csupán, mely megölt veszedelmek, döntő erők készülnek fel a nemzetiszocialista uralom megsemmisítésére.

zetes katasztrófa fenyegeti. A jegybank kormányzója dr. Schacht lemondott, mert nem viselt többé a felelőséget a merki rohanos eséséért. A vámtarokok elzárása, a devizakorlátozás mílsem segít ezeken a bajokon. Meri a hiba strukturálisan be van építve a Harmadik Birodalom testébe.

A horongkereszt urai azt hitték, hogy ha gyújtótáborokra zárják a német nép legjobbait, ha elűzik hivatott állásukból a zsidóság reprezentánsait, akkor uralmukat bebiztosították minden veszedelem ellen. — A gazdasági törvények, a zsidó bojkottáció és a rohanos-oztegosok véres barbarizmusa, azonban felartóhatatlanul egyengetik Hitler bukásának közelet végét.

A román szélsőjobboldali vezérek a hadbíroság előtt az erőszak ellen nyilatkoznak

Bucuresti. — Megirtuk, hogy a bucaresti hadbíroság megkezdte Duca, volt miniszterelnök merénylőinek tárgyalását, amely bővelkedik a szenzációs fordulatokban. A merénylő vasgárdisták a hadbíroság előtt is kijelentették, hogy feltiltik nem bánták meg. A kihallgatások során kiderült, hogy a román szélsőjobboldali szervezet a miniszterelnök elleni merényletet követő zavarban kezükbe akarták ragadni a hatalmat. Constantinescu és társai ugyan lagadják, hogy felbujították volna őket a merényletre, azonban megbízható tanuk vallomásai szólnak emellett, hogy szervezetlen

voit előkészítve a Vasgárda vezetői által a gyilkosság végrehajtásának minden momentuma. Igen érdekes része volt a hadbírosági tárgyalásnak, amikőn a Vasgárda vezetőit, Zelea Codreanu hallgatta ki a bíróság. Codreanu kijelentette, hogy ő ellene van minden erőszaknak, noha letartóztatása előtt napiparancsot adott ki híveinek, amelyben felszólítja őket, hogy „az erőszakra, erőszakkal feleljenek.” — A napokban Goga Octavian, volt belügyminiszter is tanuvallomást tett és ugyancsak az erőszak ellen nyilatkozott. Általában az a meggyőző, ki, hogy

Lapunk hétfő száma már kapható!

